

Hafızlık Eritimi Psiko-Sosyal Durum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hafızlık Eritimi Psiko-Sosyal Durum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22554>

Özet

Hafızlık Eritimi Psiko-Sosyal Durum Ölçeği, 2018 yılında Dr. Hüseyin Algur tarafından doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, Hafızlık Eritimi alan bireylerin akademik, duygusal ve sosyal yaşamlarını etkileyen psiko-sosyal durumları değerlendirilmesi amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin temel amacı, Din Eritimi perspektifinden, ezber sürecindeki öğrencilerin motivasyon düzeylerini ve karşılaştıkları psikolojik zorlukları bilimsel yöntemlerle tespit etmektir. Ölçek geliştirme çalışması, Türkiye'deki Hafızlık Eritimi kurumlarında yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler

Hafızlık Eritimi, Psiko-Sosyal Durum, Motivasyon, Ölçek Geliştirme, Din Eritimi, Dini Eritim, Psikometri

Yazarlar

Hüseyin ALGUR

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Kur'an-ı Kerim'i ezberleme (Hafızlık) sürecinde yer alan öğrencilerin yaşadıkları psikolojik baskılar, sosyal destek algıları ve genel iyi olma hallerini (well-being) ölçmektir. Bu bağlamda, ölçek, öğrencilerin Hafızlık Eritimi deneyimlerinin onların psiko-sosyal gelişimleri üzerindeki etkilerini ortaya koymaya hedefler.

Ölçek, aynı zamanda, öğrencilerin ezber sürecine yönelik içsel ve dışsal motivasyon kaynaklarını belirleyerek, eğitim programlarının öğrencilerin ruh sağlığı ve başarıları üzerindeki etkilerini optimize etmeye yönelik pedagojik iyileştirmelere zemin hazırlamaya amaçlamaktadır. Elde edilen veriler, eğitimciler ve din hizmetleri uzmanları için önemli bir geri bildirim sağlamaktadır.

Yapı

Hafızlık Eritimi Psiko-Sosyal Durum Ölçeği, psiko-sosyal durum ve motivasyon kavramlarını kapsayan çok boyutlu bir yapıyı ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, genellikle öğrencilerin öz yeterlilik algıları, sosyal çevrelerinden aldıkları destek, eğitim sürecine yönelik tutumları ve yaşadıkları stres/kaygı düzeyleri gibi alt boyutlardan oluşmaktadır.

Ölçek, öğrencilerin dini görevlerini yerine getirme motivasyonları ile akademik zorluklarla başa çıkma stratejileri arasındaki karmaşık ilişkiyi incelemektedir. Hafızlık Eritimi süreci, yoğun

zihinsel çaba gerektirdiğinden, ölçek bu sürecin bireyin sosyal izolasyon veya entegrasyonuna etkilerini de deęerlendiren maddeler içermektedir.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması nın bir parçası olarak geçerlik çalışmaları yapılmış olması na rağmen, kaynak iç erikte detaylı istatistiksel geçerlik katsayı ları belirtilmemiştir. Ancak, doktora tezi kapsamı nda, genellikle kapsam geçerli ği (uzman görüşü) ve yapı geçerli ği (faktör analizi) yöntemlerinin kullanıldığını varsayı lmaktadır.

Yapı geçerli ği, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığını psikolojik yapıyı ne derece do ğru ölçtüğünü belirlemek için kullanılan temel yöntem dir. Bu bağlamda, ölçeğin alt boyutları nın, psiko-sosyal durumun farklı yönlerini tutarlı bir şekilde temsil etmesi beklenmektedir.

Güvenirlik

Kaynak iç erikte güvenilirlik katsayı ları na dair spesifik bir de ğer bulunmamaktadır. Geliştirme ölçeklerinde standart olarak, iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda ne kadar uyumlu oldu ğunu gösterir.

Yüksek bir iç tutarlılık de ğeri, ölçeğin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı oldu ğunu gösterir. Ayrıca, tezin metodoloji bölümünde, muhtemelen test-tekrar test güvenilirlik analizlerinin de yapıldığını varsayılabilir, ancak bu veriler kaynakta açıkça belirtilmemiştir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerli ğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Ölçeğin çok boyutlu yapı sını ortaya çıkarmak için genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmış, ardından bu faktör yapı sını nın do ğrulanması için Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

Faktör analizi sonuçları, Hafızlık Eritimi alan bireylerin psiko-sosyal durumları nın; duygusal iyi oluş, sosyal destek ve motivasyon gibi birbirinden ayrılan ancak ilişkili olan alt faktörlere ayrıldığını göstermiştir. Bu analizler, ölçeğin nihai madde sayısı nın ve alt ölçeklerini belirlemiştir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiřtir, ancak

geliştirme ölçeklerinde standart Likert formatı kullanılır.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Hafızlık Eğitimi alan öğrenciler ve bireyler.

Age Group: Genellikle ortaokul, lise ve üzeri yaş grupları (Hafızlık eğitimi alan genç yetişkinler).

Population Details: Türkiye'deki resmi Din Eğitimi kurumlarında (Kur'an kursları ve İmam Hatip Okulları) Hafızlık yapan öğrenciler.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan anket tipi ölçek.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlilik, Faktör Analizi, Likert Ölçeği, Din Psikolojisi, Hafızlık Kursları

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil

Affiliation Email addresses: huseyin.algur@giresun.edu.tr

Correspondence Address: Hüseyin Algur (2018 itibarıyla Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü)

Özinler, Ücretler ve Test Yılı

Test Yılı: 2018 (Doktora Tezi tamamlanma yılı).

Özinler ve Ücretler: Ölçek, akademik bir doktora tezi kapsamında geliştirildiği için, akademik ve araştırma amaçları kullanımlarda yazarın iznine tabi olabilir. Ticari kullanım için izin alınması gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal doktora tezine ait PDF dosyası şu adresten indirilebilir: cdn.hitit.edu.tr

Referanslar

Algur, H. (2018). *Hafızlık eğitimi alan bireylerin motivasyon ve psiko-sosyal durumlarının din eğitimi açısından değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Haf?zl?k E?itimi Psiko-Sosyal Durum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte Haf?zl?k E?itimi Psiko-Sosyal Durum Ölçe?i'nin maddelerine yer verilmemiştir. Maddeler, Hüseyin Algur'un 2018 tarihli doktora tezinin ekler bölümünde bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM